

Provinciaal beleidskader voor beheer van waterlopen

**Provincie
Antwerpen**

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Overzicht wet- en richtinggevend kader	3
3 Beheer van provinciale waterlopen	4
3.1 Maaien van de talud- en waterbodemplantegroei	4
3.1.1 Frequentie.....	5
3.1.2 Typologie.....	6
3.1.3 Deponie en afvoer van maaisel.....	9
3.1.4 Recht van doorgang.....	10
3.2 Slibruiming	13
3.3 Oeverherstellingswerken	14
3.3.1 Noodzaak	14
3.4 Toezicht en handhaving	15
3.4.1 Recht van doorgang.....	15
3.4.2 Taluds.....	16
3.4.3 Overwelvingen	17
3.5 Exotenbestrijding.....	18
3.6 Toepassing soortenbeschermingsprogramma bever	19

1 Inleiding

De provincie Antwerpen is bevoegd voor het beheer van de 2^e categorie waterlopen op haar grondgebied (buiten het ambtsgebied van polders en wateringen). Als waterloopbeheerder dient de provincie zich niet alleen aan de sectorale wetgeving te houden, ook de doelstellingen die op Europees en Vlaams niveau voorop worden gesteld op vlak van waterkwaliteit, natuur en vismigratie dienen gehaald te worden. Daarnaast noopt de klimaatverandering de provincie er toe om niet alleen de risico's van wateroverlast te verminderen maar ook die van waterschaarste.

Hoe dit alles zich moet vertalen in het beheer van de waterlopen op terrein is niet altijd even gemakkelijk en éénvoudig. Om die reden heeft de provinciale dienst Integraal Waterbeleid werk gemaakt van een beleidskader voor het beheer van waterlopen. Een kader dat duidelijk maakt hoe de provincie haar waterlopen in de praktijk onderhoudt, rekening houdend met de vigerende wetgeving, richtlijnen en doelstellingen. Dit zal niet alleen zorgen voor een stroomlijning van de interne werking, maar ook een praktische houvast bieden voor de toekomst.

Het beleidskader is een richtinggevend en dynamisch document, aangezien wijzigingen in de sectorwetgeving en nieuwe inzichten steeds mogelijk zijn. In uitzonderlijke situaties kan het gebeuren dat de provincie afwijkt van dit beleidskader indien dit nodig is in functie van het watersysteem.

2 Overzicht wet- en richtinggevend kader

- de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen;
- het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en de uitvoeringsbesluiten (Bodemdecreet);
- het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen (VLAREMA);
- het natuurdecreet van 21 oktober 1997 – in het bijzonder de zorgplicht opgelegd door art. 14;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2015 tot vaststelling van een code van goede natuurpraktijk voor het beheer van waterlopen als vermeld in artikel 14, § 2, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu
<http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/publicaties/code-van-goede-natuurpraktijk-luik-waterlopen-2015>;
- het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003 gecoördineerd op 15 juni 2018 (Waterwetboek);
- de codes van goede praktijk voor het werken met uitgegraven bodem en addenda uitgegeven door OVAM;
- het typebestek natuurvriendelijke oevers uitgegeven door de Vlaamse Milieumaatschappij (gratis te downloaden op <https://www.vmm.be/water/beheer-waterlopen/ecologisch-herstel>);

- het soortenbeschermingsprogramma bever (<https://www.natuurenbos.be/sbpbever>);
- de Europese Verordening Invasieve Uitheemse soorten (EU Regulation 1143/2014 on Invasive Alien Species) van 1 januari 2015, en het Soortenbesluit van 15 mei 2009;
- het standaardbestek 250 versie 4.1 voor de wegenbouw;
- voorbeeldbestek 'gewone ruimings- onderhouds- en herstellingswerken waterlopen 2^e categorie' van provincie Antwerpen (2021)¹;
- voorbeeldbestek 'onderhoud en exotenbestrijding in provinciale waterlopen en omliggende vallei/overstromingsgebieden (2022);
- voorbeeldbestek 'raamovereenkomst slibruiming waterlopen 2^e categorie in de provincie Antwerpen' (2023);
- voorbeeldbestek 'behandeling van verontreinigde en niet-verontreinigde ruimingsspecie uit de onbevaarbare waterlopen van 2^e categorie in de provincie Antwerpen' (2022);
- de [stroomgebiedbeheerplannen](#) 2022-2027 voor Schelde en Maas en bijhorend maatregelenprogramma;
- de [droogtestrategie](#) van de provincie Antwerpen (2021).

3 Beheer van provinciale waterlopen

Het beheer van waterlopen omvat meer dan louter het maaien van waterlopen. Ook oevers moeten hersteld worden, zwerfvuil moet uit de beek gehaald worden, exoten dienen bestreden te worden, slib dient waar nodig geruimd te worden, beverdammen moeten gecontroleerd en soms aangepast of afgebroken worden, ...

Hieronder wordt per beheeraspect de standaardaanpak van de dienst weergegeven. Aangezien er zich ook situaties voordoen waar deze aanpak niet kan gevolgd worden, wordt er voor een aantal situaties vermeld wanneer en hoe hier van afgeweken kan worden. In uitzonderlijke situaties kan alsnog voor een andere aanpak gekozen worden, indien dit nodig is in functie van het watersysteem.

3.1 Maaien van de talud- en waterbodemplantegroei

De provincie Antwerpen voert een gedifferentieerd waterlopenbeheer, d.i. een beheer op maat van elke waterloop. Dit houdt ook in dat sommige waterlopen opgedeeld worden in verschillende trajecten met een ander beheer. De provincie evalueert jaarlijks welke types van maaiwerken bij welke trajecten aangewezen zijn en met welke frequentie elke waterloop moet gemaaid worden. Het doel van dit gedifferentieerd waterlopenbeheer is tweeledig:

- De schade en hinder door wateroverlast en droogte te verminderen.
- De ecologische toestand van de waterloop te verhogen.

¹ Bestekken zijn niet digitaal raadpleegbaar maar kunnen opgevraagd worden via diw@provincieantwerpen.be

3.1.1 Frequentie

Standaard	Jaarlijks éénmalig vanaf 1 augustus tot 31 december.
Afwijkingen	Sommige trajecten van waterlopen krijgen preventief één of meerdere extra maaibeurt(en) in de zomer (15 juni-15 juli). De situatie wordt telkens afgewogen op basis van een aantal criteria zoals: - de kans op schade aan woongelegenheden, bedrijfsgebouwen en technische installaties door overstromingen vanuit de waterloop is anders te groot;- de kans op vissterfte is anders te groot (bv. door zuurstofgebrek bij beperkte doorstroming);- het betreft eerder een belangrijke kunstmatige 'afvoer' waterloop dan een natuurlijke waterloop en er kan via andere maatregelen water opgehouden worden i.f.v. aanpak droogte². Bij noodweer kan het noodzakelijk zijn om alsnog bijkomend trajecten te gaan maaien. De situatie wordt telkens afgewogen op basis van een aantal criteria zoals: - woongelegenheden, bedrijfsgebouwen of technische installaties overstroomd of dreigen te overstroomd;- vissterfte treedt op of dreigt op te treden;- ecologische schade in de waterloop treedt op of dreigt op te treden bv. door afspoeling van landbouwpercelen;- het overstromingspeil bij de gevallen bui (T10, T100,...) is overgeschreden of de overstromingscontour/waterdiepte volgens de pluviale en fluviale overstromingskaarten (toekomstig klimaat) is groter geworden op terrein en het veroorzaakt schade in het getroffen gebied. Er wordt bij elke afweging om te maaien nagegaan of de locatie met de kraan bereikbaar³ is en of de overlast zich niet zal verplaatsen naar afwaarts. Dit kan een reden zijn om alsnog niet te maaien. Bij bovenstaande afwijkingen wordt niet de volledige breedte van de waterloop gemaaid maar enkel de waterbodem i.f.v. creëren van een stroomgeul of wordt patroonmaaien toegepast (zie 3.1.2.4)

² DIW werkt aan de opmaak van een visie rond klimaatbestendige waterlopen. Hierin zal o.a. beschreven worden met welke maatregelen er meer water kan opgehouden worden in de waterlopen.

³ Bereikbaarheid kan verhinderd worden door te natte omstandigheden, hindernissen in de 5-meterzone, onveilige situaties,....

	Sommige trajecten van waterlopen hoeven niet jaarlijks gemaaid te worden bv. omwille van hun ecologisch belang, het gebrek aan kruidgroei of omdat de afwaterende functie niet meer aanwezig is (zie 3.1.2.5).

3.1.2 Typologie

Verschillende types van maaiwerken kunnen op eenzelfde waterloop voorkomen⁴. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de types die worden toegepast. De provincie maait de waterlopen steeds van stroomafwaarts naar stroomopwaarts. Anders zal het stroomafwaarts niet-gemaaide deel, de vlotte doorstroming bovenaf hinderen. Het machinaal, manueel of patroonmaaien gaat steeds gepaard met een oppervlakkig beheer waarbij zwerfvuil en ongewenste obstakels worden verwijderd (zie [3.1.2.4](#)).

3.1.2.1 Machinaal maaien

Standaard	Talud- en waterbodemvegetatie worden gemaaid met de maaikorf. De wortelzone blijft intact.
Afwijkingen	Bij extra maaibeurten in de zomer wordt enkel de waterbodem gemaaid i.f.v. creëren van stroomgeul of wordt patroonmaaien toegepast (zie 3.1.2.3). Indien het een smalle bedding betreft, wordt de bodem en 1 talud gemaaid.

Figuur 1: Machinaal maaien

⁴ De manier waarop elke provinciale waterloop gemaaid wordt kan geraadpleegd worden op het provinciaal [geoloket](#). Deze info wordt jaarlijks geactualiseerd.

3.1.2.2 Manueel maaien

Standaard	Talud- en waterbodemplantegroei worden gemaaid met zeis of bosmaaier waar machinaal onderhoud niet gewenst is voor het watersysteem of praktisch onmogelijk is. De wortelzone blijft intact.
Afwijkingen	Bij extra maaibeurten in de zomer wordt enkel de waterbodemplantegroei gemaaid i.f.v. creëren van stroomgeul of wordt patroonmaaien toegepast (zie 3.1.2.3). Indien het een smalle bedding betreft wordt bodem en 1 talud gemaaid.

Figuur2: Manueel maaien

3.1.2.3 Patroonmaaien

Standaard	Talud- en waterbodemplantegroei worden volgens een bepaald patroon gemaaid (linker vs rechteroever, in blokken,...). De wortelzone blijft intact. Dit wordt toegepast bij waterlopen met een bedding van minstens 2 meter en/of waar doelstellingen voorop zijn gesteld m.b.t. beschermde vissoorten en habitattypen 3260. Ook voor het ophouden van water i.f.v. aanpak droogte wordt waar mogelijk patroonmaaien toegepast.
Afwijkingen	/

Figuur 3: Patroon maaien

3.1.2.4 Oppervlakkig beheer

Standaard	Enkel afvoer van zwerfvuil, ongewenste obstakels en eventuele grote takken, indien deze nefast zijn voor het watersysteem en de basisafvoer van het water verhinderen.
Afwijkingen	/

Figuur 4: Oppervlakkig beheer

3.1.2.5 Ad hoc maaien

Sommige trajecten van waterlopen hoeven niet jaarlijks gemaaid te worden bv. omwille van hun ecologisch belang of het gebrek aan kruidgroei. Deze trajecten worden daarom enkel 'op afroep' gemaaid en dit volgens één van bovenstaande typologieën.

3.1.3 Deponie en afvoer van maaisel

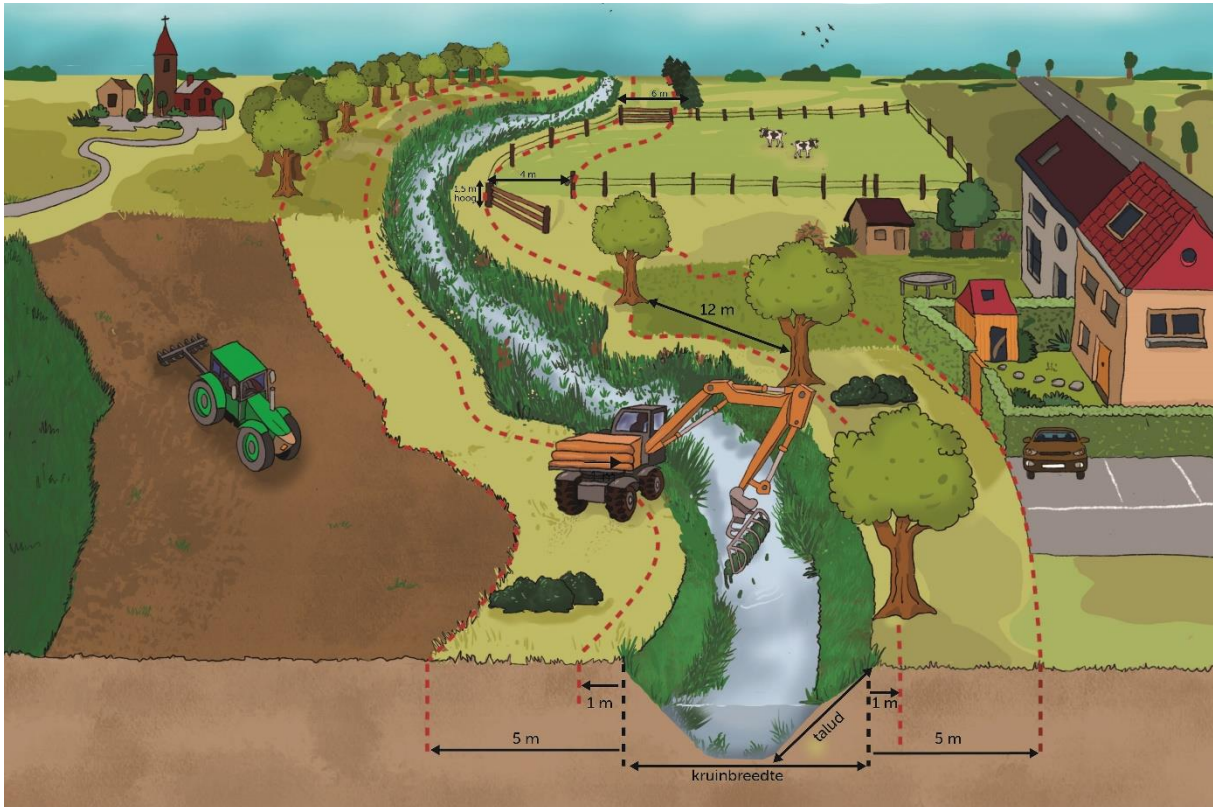
Standaard	Het maaisel wordt buiten de 1-meterzone maar wel binnen de wettelijk voorziene 5-meterzone van de waterloop gedeponieerd (landinwaarts gemeten vanaf de bovenste rand van het talud). Ter hoogte van teeltvrije akkers wordt het maaisel uitgespreid binnen de 5-meterzone.
Afwijkingen	Het maaisel wordt afgevoerd indien: - de waterloop gelegen is naast een weg of fiets- en wandelpad en er geen ruimte is om het maaisel te deponeren zonder de veiligheid van de weggebruikers in het gedrang te brengen.- het een provinciaal project- of overstromingsgebied betreft.- het wenselijk is i.f.v. beleving van een gebied of natuurdoelen. In dit geval wordt in overleg met de betrokkenen bekeken wie voor de afvoer zal instaan en/of betalen. Het maaisel wordt binnen de 1-meterzone gedeponieerd indien de waterloop gelegen is langs tuinen. Ter hoogte van zones met beheerovereenkomsten (VLM) wordt het maaisel uitgespreid over de 5-meterzone zodat spontaan herstel mogelijk is, tenzij na overleg met de gebruiker het maaisel liever gedeponieerd wordt buiten de zone waarvoor de beheerovereenkomst is afgesloten of het maaisel op de kant gelegd om te laten verwerken door de betrokken gebruiker (afvoeren, verhakselen,...).

Figuur 5: Deponie maaisel binnen de 5-meterzone

3.1.4 Recht van doorgang

Langsheen onbevaarbare waterlopen gelden een aantal wettelijke afstandsregels. Deze worden in onderstaande figuur geïllustreerd.

Figuur 6: Wettelijke afstandsregels langs onbevaarbare waterlopen

3.1.4.1 Aanpak percelen

Standaard	Langsheen onbevaarbare waterlopen geldt langs beide oevers een recht van doorgang voor de waterbeheerder of personen die door de waterbeheerder werden aangesteld. Er is geen schadevergoeding verschuldigd voor de doorgang voor het beheer en de deponie van het maaisel binnen de 5-meterzone⁵. Aangelanden kunnen wel aanspraak maken op een schadeloosstelling van de opdrachtnemer voor de onderhoudswerken voor o.a. volgende schadegevallen: - Schade berokkend bij het vellen van bomen of andere beplantingen;- Schade berokkend aan bomen, struiken en plantengroei binnen en buiten de bedding van de

⁵ Cfr. artikel 17 uit wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

	waterlopen zonder voorafgaandelijke toestemming van de provincie; - Schade berokkend aan afsluitingen; - Schade berokkend aan leidingen en kabels. De opdrachtnemer, noch de provincie staan in voor een schadevergoeding n.a.v. spoorvorming op privaat (bv. tuinen) of publiek domein. De opdrachtnemer doet wel het nodige om spoorvorming zoveel mogelijk te voorkomen.
Afwijkingen	

3.1.4.2 Aanpak gewassen (vanaf 1 april 2024)

Standaard	Eigenaars en gebruikers van percelen langsheen waterlopen dienen te zorgen voor een teeltvrije strook van 5 meter tegen 1 oktober. Indien teelten de doorgang belemmeren na deze datum, zal de opdrachtnemer voor maaiwerken hier geen rekening mee houden. Noch de opdrachtnemer, noch de provincie staan in voor een schadevergoeding naar aanleiding van deze werken.⁶ Voor 1 oktober zal er enkel door gewassen gereden worden indien het om dringende maaiwerken gaat die omwille van een noodsituatie niet kunnen uitgesteld worden (zie 3.1.1)
Afwijkingen	

Figuur 7: Voorbeeld doorgang t.h.v. akker met maïs

⁶ Cfr. memorie van toelichting bij de wijziging van art. 17 van de wet onbevaarbare waterlopen door het verzameldecreet omgeving op 29 juni 2019 (p. 34)

3.1.4.3 Aanpak bomen

Standaard	Omgevallen bomen die de doorgang in de 5-meterzone belemmeren worden door de opdrachtnemer van de onderhoudswerken verwijderd. Het betreffen in eerste instantie de bomen die in de taluds van de waterloop staan en tot de (vermoedelijke) eigendom van de provincie behoren. Bomen in de zone naast de waterloop (= vanaf bovenste rand van de talud) dienen door de eigenaars van het aanpalende perceel opgevolgd en onderhouden te worden. Indien deze de doorgang belemmeren, dient de eigenaar deze geheel of gedeeltelijk te verwijderen/te snoeien. In urgente situaties kan dit door de opdrachtnemer van de onderhoudswerken gebeuren. Nieuwe bomen langs een waterloop worden op een afstand van 0,75 tot 1 meter van de waterloop geplant en hebben een minimale tussenafstand van 12 meter of worden buiten de 5-meterzone geplant. Hier mag enkel van afgeweken worden mits schriftelijke toestemming van de provincie.
Afwijkingen	

Figuur 8: Omgevallen boom in talud die 5-meterzone belemmerd

3.1.4.4 Aanpak hagen

Standaard	Nieuwe en bestaande hagen binnen de 5-meterzone moeten voor de toegankelijkheid van de waterloop periodiek teruggezet worden zodat deze een maximale hoogte houden van 1 meter en een maximale breedte van 0,5 meter. Nieuwe hagen langs een waterloop worden op een afstand van 0,75 tot 1 meter van de waterloop geplant of buiten de 5-meterzone.
Afwijkingen	

3.2 Slibruiming

Standaard	Slibruiming vinden enkel plaats wanneer absoluut noodzakelijk voor het watersysteem. Regelmatig slibuimen kan namelijk de waterafvoer versnellen en stroomafwaarts voor wateroverlast zorgen. Voorafgaand de slibuiming worden er stalen genomen. Vervuild slib wordt afgevoerd naar een erkende verwerker. Niet vervuild slib wordt, waar wettelijk mogelijk en in overleg met de aanpalende gebruiker/eigenaar, uitgespreid over het perceel. Het moet dan wel om een niet overstromingsgevoelig perceel gaan. Slibruiming worden bij voorkeur uitgevoerd in de maand augustus (= na broedperiode).
Afwijkingen	Bij incidenten/lozingen die hebben geleid tot een verontreiniging, staat de veroorzaker, en niet de provincie, in voor de kosten van de hierdoor vereiste slibuiming (en evt. bijhorende maaiwerken).

Figuur 9: Slibruiming van een zandvang

3.3 Oeverherstellingswerken

3.3.1 Noodzaak

Standaard	Door de stroming van het water kan de oever van een waterloop na verloop van tijd uitspoelen. Dit vormt een natuurlijk proces. Wanneer deze situatie zich voordoet in of aan de grens met een woon- of een industriegebied, versterkt de provincie indien nodig de oever. In andere gebieden wordt er niet ingegrepen, tenzij noodzakelijk voor de doorstroming van het water, nuttig voor het watersysteem of er schade dreigt aan infrastructuur. Een aangelande mag zelf geen oeeverversterking plaatsen, tenzij opgelegd in de vergunning voor werken aan de waterloop of opgelegd in het kader van handhaving. Oeverafkalvingen die niet van nature zijn ontstaan maar door externe factoren (bv. door aansluiting van een lozing of een overstort) dienen hersteld te worden door de veroorzaker en dit volgens de richtlijnen van de provincie.
Afwijkingen	

Figuur 10: Plaatsing oeeverversteriging (tijdens en na de werken)

3.4 Toezicht en handhaving

Bij het uitoefenen van hun dagelijkse werkzaamheden worden de controleurs van de dienst integraal waterbeleid regelmatig geconfronteerd met milieumisdrijven die een negatieve impact hebben op het watersysteem. Het niet respecteren van de geldende afstandsregels (zie figuur 6) en het niet gemachtigd aanbrengen van oeververstevingen of lozingspunten vormen hier sprekende voorbeelden van. Als provinciale toezichthouders kunnen zij hier cfr. het milieuhandhavingsdecreet tegen optreden. Hieronder wordt aangegeven hoe in sommige situaties zal opgetreden worden.

3.4.1 Recht van doorgang

Standaard	Nieuwe bovengrondse constructies in de 5-meterzone van een waterloop zijn niet toegelaten volgens de wetgeving⁷. Bij vaststelling van een overtreding door een provinciaal toezichthouder, wordt in eerste instantie een aanmaning gestuurd. Indien hier geen gevolg aan wordt gegeven binnen de opgelegde termijn, volgt een proces-verbaal en kan een bestuurlijke maatregel met of zonder dwangsom worden opgelegd. In noodgevallen wordt bekeken hoe versneld het recht van doorgang kan bekomen worden, indien dit nodig is voor het uitvoeren van noodzakelijke werken aan of in de waterloop. Indien bestaande⁸ constructies in de 5-meterzone bijdragen tot een verhoogd overstromingsrisico, wordt overleg opgestart met de aangelanden en wordt een plan van aanpak uitgewerkt.
Afwijkingen	

⁷ Artikel 1.3.2.2. §1.4° van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Waterwetboek): 'er mogen geen nieuwe bovengrondse constructies worden opgericht of aanmerkelijke reliëfwijzigingen als vermeld in artikel 4.2.1, 4°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 worden doorgevoerd binnen vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een oppervlaktewaterlichaam. Dat geldt ook aan overwelfde of ingebuisde oppervlaktewaterlichamen. Met uitzondering van herbouwen als vermeld in artikel 4.1.1, 6°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 is de uitvoering van onderhoudswerken, stabiliteitswerken en het verbouwen van dergelijke constructies, vermeld in artikel 4.1.1, 9°, 11° en 12°, van de voormelde codex, toegestaan als die handelingen toelaatbaar zijn op basis van de regelgeving over de ruimtelijke ordening.

De voormelde verboden zijn niet van toepassing op:

- constructies en reliëfwijzigingen die noodzakelijk zijn voor het beheer van het oppervlaktewaterlichaam;
- werkzaamheden van algemeen belang;
- werkzaamheden en constructies die expliciet zijn toegelaten door een ruimtelijk uitvoeringsplan als ze de functie of de functies van de oeverzone niet onmogelijk maken;
- werkzaamheden en constructies voorzien in een goedgekeurd beheersplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen als vermeld in artikel 8.1.6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;
- constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone en met het recht van doorgang van de waterbeheerder;' -> voorbeeld: met kraan overrijdbaar fietspad

⁸ Dit zijn constructies die voor de invoering van artikel 1.3.2.2.§1.4° van het decreet integraal waterbeleid zijn gebouwd d.i. voor 11 oktober 2013.

Figuur 11: Voorbeeld van illegale constructie binnen de 5-meterzone

3.4.2 Taluds

Standaard	Indien taluds zijn beschadigd, worden deze op kosten van de provincie hersteld maar worden de kosten verhaald op diegene die de schade heeft aangebracht. Indien een aangelande zonder machtiging oeverherstellingswerken heeft uitgevoerd die nadelig zijn voor het watersysteem (vb. plaatsen van worteldoek in de talud), wordt in eerste instantie getracht een compromis te bereiken waarin afgesproken wordt dat de aangelande alles verwijdert en de provincie herstelt op kosten van de aangelande. Indien geen compromis mogelijk is wordt een aanmaning gestuurd ifv de verwijdering binnen een opgelegde termijn. In het kader van een rioleringsproject waar de waterloop langs de weg gelegen is, gebeurt de herstelling door en op kosten van de opdrachtgever van de werken.
Afwijkingen	

Figuur 12: Voorbeeld van niet gemachtigde oeverherstellingswerken

3.4.3 Overwelvingen

Standaard	Indien het uitbreken van een overwelving als voorwaarde is opgenomen in een verleende omgevingsvergunning en dit is 2 jaar na het verlenen van de vergunning nog steeds niet gebeurd, wordt een aanmaning verstuurd waarin wordt aangegeven om binnen een opgelegde termijn de werken uit te voeren. Indien dit niet gebeurd is, of de aangelande beschikt niet over de nodige expertise om dit op een kwalitatieve manier uit te voeren, wordt de overwelving door de provincie weggenomen (op kosten van de aangelande d.i. inclusief kosten voor verlegging van eventueel aanwezige nutsleidingen).
Afwijkingen	

3.5 Exotenbestrijding

De provincie staat als waterloopbeheerder in voor de bestrijding van de invasieve exoten die binnen de bedding van een waterloop en in de provinciale overstromingsgebieden voorkomen. Deze kunnen immers explosief groeien en bijgevolg de optimale basiswaterafvoer hinderen. Maar er kan ook massale vissterfte optreden als de drijvende planten zuurstof onttrekken aan het onderliggende water.

Standaard	De provincie bestrijdt actief volgende watergebonden soorten: grote waternavel, parelvederkruid, waterteunisbloem en watercrassula. Reuzebereklaauw wordt bestreden omwille van gezondheidsredenen, maar enkel binnen de bedding en de 5-meterzone van de waterloop. Andere exoten zoals knolcyperus, Japanse Duizendknoop en reuzenbalsemien worden niet systematisch bestreden, maar met aangepast beheer wordt wel getracht verdere verspreiding te vermijden.
Afwijkingen	

Figuur 13: Manuele bestrijding van invasieve exoten

3.6 Toepassing soortenbeschermingsprogramma bever

De beverpopulatie in Vlaanderen kent een stijgende trend. Op sommige plaatsen komen beveractiviteiten echter in conflict met zowel menselijke activiteiten als sommige specifieke natuurdoelen. Daarom werd de mogelijkheid gecreëerd om op conflictlocaties snel in te grijpen. Dit werd vastgelegd in het soortenbeschermingsprogramma (SBP) voor de Europese bever in Vlaanderen (2024). Dit programma bevat een algemene afwijking voor waterbeheerders die hen toelaat onder strikte voorwaarden in te grijpen om mogelijke schade te voorkomen in geval van wateroverlast. De waterbeheerders kunnen hierdoor gemotiveerd beverdammen verlagen of verwijderen.

Standaard	De provincie volgt de opstuwing en afdamming zo nauw mogelijk op en volgt de richtlijnen zoals uitgeschreven in het soortenbeschermingsprogramma. Er wordt voor elke situatie altijd doordacht een afweging gemaakt. De provincie rapporteert jaarlijks over de uitgevoerde ingrepen aan ANB.
Afwijkingen	

Figuur 14: Beverdam